

Szabadság-ív

1945—1975. E két dátumpillér közé-fölé emberöltőnyi korszak íve építi a szabadság boltozatát. A kezdet az európai történelem véres és szomorú, de tragikus-ságában is már hajnalt pirkadtató időszaka: a fasizmus végső vonaglása és az új élet elindulása. A hitleri seregek és megmaradt csatlósai utolsó csatáikat vívják, de ezek a harcok nem utóvéd-csetepaték, hanem a bestia-kimúlásra jellemző elszánt, mindent bevető, véglehetőleg vívott szörnnyű tusák, gondoljunk csak Budapest vagy Berlin hónapokig tartó ostromára, lengyel városok teljes pusztulására vagy a nyugati fronton indított januári német ellentamadásra.

A napkelte azonban közelgett. Az előző évben fölszabadult államok (Románia, Bulgária, Görögország, Albánia, Finnország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Luxemburg) után újabb országok területén fejeződtek be a harcok, végül is Európa földjén elhallgattak a fegyverek, a fasizmus vereséget szenvedett. Fölszabadult a szomszédos **Magyarország is.**

A magyar nép számára különösen nagyot hozott a fölszabadulás. A sokat emlegetett „ezeréves per“, az úri Magyarország és a dolgozó magyar nép küzdelme végül is ekkor dőlt el. A hűbériség minden maradéka a nagybirtokrendszerrel a szerfölött kegyetlen, elnyomó államgépezetig ekkor omlott össze teljesen, a munkások, parasztok és haladó értelmiségiek csak ezek után lehettek igazi urai az országnak s kezdhették meg végre a népi és szabad Magyarország fölépítését, a demokrácia kibontakoztatását, majd pedig a szocializmus megteremtését.

Ebben a tekintetben a magyar nép jelentős sikereket ért el. A kezdeti tapogatózások után részben a régi tapasztalatokra építve, másfelől pedig az új követelményeknek eleget téve, az ország ipargazdasága sajátos struktúrárt alakított ki, bizonyos irányba összpontosítva az erőt, ún. kiemelt ágazatokat (aluminíumipar, autóbuzsgyártás, gyógyszerkészítés, híradástechnika) fejlesztett sajátosképp, s ily módon lehetővé tette, hogy termékei világszínvonalon készüljenek, nemzetközi szinten bírják a versenyt, s biztosíttassék a nagysorozat-gyártás, annak valamennyi előnyével. Ez elsősorban a párt helyes irányvonalának, az ésszerű iparfejlesztésnek, a magyar dolgozók erőfeszítéseinek köszönhető, amit alátámaszt a szocialista államok segítsége, a KGST keretében létrejött együttműködés.

Kommunista pártja vezetésével, a munkásság hathatós támogatása eredményeként a magyar földműveltség, Dózsa és Esze Tamás kései unokái, a hajdani aratósztrájkok résztvevőinek, a Tanácsköztársaság harcosainak utódai végül is birtokukba vették a földet, s a mezőgazdaság terén számottevő eredményeket értek el. A bérések, cselédek, summások, részesaratók, napszámosok megfeszített munkájára épülő félféudális úri nagybirtokok helyébe a szocialista nagyüzemek léptek, amelyek — a kezdeti nehézségek leküzdése után — magas szinten alkalmazzák a korszerű agrotechnika számtalan vívmányát a gépesítéstől a zártrendszerű állattenyésztő egységekig, s ilyenképpen nemcsak az ország élelmiszerellátását, a hazai ipar nyersanyagszükségletét biztosítják bőséges módon, hanem a kivittet is egyre növekvő mértékben.

A magyar nép története szocialista korszakához tartozik a szomszédai iránt tanúsított újszerű magatartás, amelynek alapja a kommunista nemzetköziség, az őszinte barátság és jószomszédi törekvés. Ebben a viszonylatban sokat mond a román és a magyar nép barátságának alakulása.

Mint ismeretes, ennek a barátságának régiek a gyökerei; messze nyúlnak a múltba, a török hódítók, a tatár martalócok ellen közösen vívott harcokig, a szabadság és társadalmi haladás érdekében vállalt együttes áldozatokig, avagy a kulturális közeledés, a jobb megismerés és megértés úttörőinek munkásságáig. E múlt megidézésében éppúgy hivatkozhatunk Štefan cel Maréra, Bălcescúra és Ioan Slavici-ra, mint Bethlen Gáborra, Kossuthra vagy Mocsáry Lajosra, illetve a két nép munkásmozgalmának sok-sok hősére.

Legújabbkori barátságunk tartós alapjait román katonák, román hősök rakták le. Mint ismeretes, a román hadsereg alakulatai (köztük számos romániai magyar) a szovjet csapatokkal együtt részt vettek Magyarország felszabadításában, és a fasizmus leveréséig keményen küzdve, hazánktól sok száz kilométerre, Csehszlovákia földjén fejezték be a harcokat.

Különösen súlyos csatákat vívtak a román alakulatok Magyarország területén a visszavonuló fasisták ellen; tizenhét román hadosztály, egy repülőhadtest, két léghárfító dandár és számos egyéb harci egység, alakulat, összesen 210 000

katona vett részt a küzdelemben. Jellemző a harcok hevességére, hogy magyar földön 42 700 román katona halt meg, sebesült meg vagy tűnt el a csaták során. E küzdelmek és áldozatok révén a román egységek 1237 magyar helységet szabadítottak föl, köztük 14 várost is. A hálás magyar nép emlékművek sorát emelte az elesett román hősök sirja fölé.

E harcban edzett barátság a békés építés éveiben tovább szilárdult, és új tartalmat nyert. A polgári rendszerek, a reakciós politikusok sovén gyűlölködést szító politikája helyébe a haladó hagyományok léptek. A negyvennyolcas szabadságharcosok öröksége éppen úgy, mint a kommunisták s általában a munkásmozgalom proletár internacionalista hagyatéka, amelynek szellemében újkori történelmünk során különös határozottsággal küzdött a két nép az összefogásért, a közös elnyomók hatalmának megdöntéséért. Miután 1945-ben mindkét országban demokratikus többségű kormányok alakultak, e két állam újjáépítő feladatai egyikének tartotta a baráti viszony kialakítását. Pártjaink, államaink között sokrétű, széles körű kapcsolatok jöttek létre, s mindez jogi, diplomáciai, kulturális és egyéb jellegű keretet kapott a felszabadulást követő esztendőekben megkötött szerződésekben. A negyedszázados hagyományt erősítették meg 1972-ben, amikor a hazánkba látogató magyar párt- és kormányküldöttség Bukarestben aláírta a barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződést, amely tovább erősítette a két nép gazdasági, politikai, művelődési, műszaki és tudományos együttműködését. Sokatmondó ebben a viszonylatban, hogy a román—magyar gazdasági kapcsolatok keretében a két ország árucserforgalma az utóbbi négy év folyamán megkétszereződött.

Nemrég tartotta XI. kongresszusát a Magyar Szocialista Munkáspárt; a munkálatokon jelen volt román pártküldöttség hangsúlyozta: az RKP azon iparkodik a jövőben is, hogy erősítse a román—magyar internacionalista barátságot, annak a meggyőződésnek az alapján, hogy ez mindkét nép érdeke, s elősegíti mind a szocializmus erősödését, mind az európai béke megszilárdítását.

Ebben a szellemben elismeréssel és örömmel értesültünk a magyar népnek a negyedik ötéves tervben eddig elért sikereiről, az ipari és mezőgazdasági termelés számottevő növekedéséről, a kulturális és tudományos haladás tényeiről, valamint a kongresszuson megvitatott és elfogadott távlati programról, a későbbi fejlődést felvázoló irányelvekről.

Az eddigi eredmények és a jövőt idéző tervek ismeretében, nagy ünnepe alkalmából baráti érzelmektől áthatva kívánunk a magyar népnek további sikereket szabad szocialista hazája építésében.

KORUNK

Barcsay Jenő: Beszélgetők